

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

26. Hoc est corpus meum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

26. *Hoc est corpus meum.*

TOTA digladiatio circa sensum horum verborum inde nascitur, quod relicta vera & naturali proprietate verborum Christi, ad figuratiuam aliquam recurritur. Duo igitur hic docebitur. Primum, sensum verborum literalem necessario tenendum esse; tum quis ille sensus literalis sit, explicabitur. Horum verborum literalem sensum tenendum esse, primum probat id quod praecedit, *Accipite, & comedite.* Haec enim sunt verba aliquid exterius exhibentis & largientis. Quid autem exterius exhibeat & quid largiatur, his verbis exponit, *Hoc est corpus meum.* Literalis igitur & proprius horum verborum sensus, qui rem externam & praesentem demonstrat, tenendus est; ut sciamus quid illud sit quod exhibet & largitur. Alioqui nihil certi habebis quod accipias & comedas. Si nec accipiendi nec comedendi facta prius mentio fuisset, illa verba a Christo prolata, *Hoc est corpus meum*, ad figuratiuas aliquas locutiones excogitandas mouere nos potuisset. Nunc ut proprio modo loquendi praemittit, *Accipite, & comedite*; sic proprio sermone subiungit, *Hoc est corpus meum.*

Literalis verborum sensus retinendus.

1.

Deinde contextus sermonis Christi nullum tropum admittit. Alij ponunt tropum in verbo *corpus*; sed hic tropus a Luca excluditur, *Quod pro vobis datur.* Non enim signum, aut symbolum, aut pignus, aut virtus, aut energia aliqua vel efficacia corporis Christi, sed ipsum naturale corpus eius pro nobis datum est. Debet autem relationum suo antecedenti per omnia respondere, ut si hoc proprie sumatur, illud improprie intelligi nequeat.

Tropum contextus non admittit.

1.

Y 3 nequeat.

- nequeat. Alij ponunt tropum in copula *est*, id est, significat. Sed hoc eodem redit. Si enim resoluas copulã in suas partes, & dicas, Hoc est significans corpus meum, signũ stabit à parte prædicati, non copule. Sic iterum huic relatiuo, *Quod pro vobis datur*, antecedens erit signum corporis mei. Occurrunt hic alij, & dicunt metonymiam esse figuram reciprocã, & rem significantem poni pro significato, non secus quã rem signatã pro signo: vt ideo non iam corpus accipiatur pro signo corporis Christi, sed panis qui illud significat. Sed tunc hic sensus erit; Hic panis signum corporis mei, est corpus meum quod pro vobis tradetur: vel certè sic: Hic panis signum corporis mei, est signum corporis mei quod pro vobis tradetur. Quæ omnia vel non nisi in signo Christum pro nobis datum, vel panem pro nobis datum impijssimè docent. Contextus igitur sermonis Christi non nisi literalem sensum permittit.

Literalis sensus ex collatione locorum. Hic autem literalis sensus luculentissimè patet. *Hoc est corpus meum*, ex comparatione aliarum scripturarũ, sic debet intelligi, vt quemadmodum in alijs Scripturis, sic in ista, tale debeat intelligi subiectum quale describitur à suo prædicato.

Gen. 2. *Hoc nunc os ex ossibus meis.* Hoc non innuit costam Adæ vnde mulier facta est, sed ipsam mulierem existentem.

Exod. 16. Quum plueret manna, dicentibus Iudæis, *Man hu?* Quid est hoc? respondit Moyses: *Iste est panis quem dedit vobis Dominus ad vescendum.* Pronomen *iste*, non aliud significat quã panem

Exod. 24. expressum de quo quærebant. Moyses aspergens populum hyssopo sanguine imbuto, dixit: *Hic est sanguis testamenti quod mandat ad vos Deus.* Non designat hyssopum vnde sanguis ei aculabatur, sed

Math. 3. ipsum sanguinem. Vox Patris, *Hic est filius meus dilectus,*

lectus, personam filij hominis demonstrat, non unde filius hominis factus est. Sic in re praesenti, *Hoc est corpus meum*, pronomen *hoc* nihil aliud significare potest, quam quod praedicatum enuntiat.

Erit hoc clarius si textus Hebraicus & Syriacus, quo Christus usus est, expendatur. In Matthæo hebreo sic legimus, *זה שהוא גופי*, *Hoc quod est corpus meum*. In Matthæo Syro sic legimus, *הגוף פורי*,

Textus Hebraicus, Syriacus & Graecus expenduntur.

quod verti potest: *Hæc substantia corporis mei est*, vel cum alijs punctis *הגוף*, *Ecce corpus meum*: sicut in cruce matri dixit, *Ecce filius tuus*. Sed Marcus Syrus adhuc expressius loquitur, hoc modo:

הוא איתותי פורי, *Hoc reuera est corpus meum*.

Additur hic in Marco, qui Syris praedicabat, & cuius Euangelij authenticum adhuc hodie retinent, particula illa *איתותי*, *reuera*; quæ etiam

addita est in Ioanne Syro cap. 1. ad illa verba, *Exat lux vera*. Graeci porro Euangelistæ Marcus & Lucas, & D. Matthæi interpres Graecus, articulis

Graecis hanc emphaticam verborum Christi veritatem expresserunt. Nam apud omnes hostres & etiã apud Paulum 1. Cor. 11. legitur: *τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμα μου*,

Hoc est illud ipsum corpus meum. Beza & alij haeretici in illis verbis, *Hic est agnus Dei qui tollit peccata mundi*,

& *Hic est filius meus dilectus*, articulum ò adiunctum valde emphaticum esse docent, non solum ad distinctionem, sed etiam ad dignitatis commendationem.

Idem hoc loco imprimis valere debet, quum articulus ille emphaticus nunquam omissus fuerit, sed tum à tribus Euangelistis, tum à Paulo adiectus.

Docet igitur hic articulus de corpore suo Christum hinc loqui, non solum ut ab omni figura secernitur, sed etiam ut eius singularè præminentiam notat. Docet non solum veritatem,

fed etiam excellentiã; nempe illud ipsum esse corpus quod pro omnium hominũ salute datur. Verba porro hæc Evangelica ab omni symbolica locutione venditare volens Paulus, sic ea effert vt dicat, *τοῦτο μου ἐστὶ τὸ σῶμα*, *Hoc meum est corpus*. Quali dicat, Hoc non est aliud quàm meũ corpus. Quare in Pauli verbis si pronomen, *hoc*, ad panis substantiam pertineret, pronomen quoque, *meum*, ad eandẽ referri deberet, & sic sensus esset: Hic meus panis est illud corpus meum quod pro vobis tradetur. Debent igitur hæc verba ad literam intelligi vt sonant, tam significãter à Christo prolata, & ab Euangelistis recitata.

Literalis
sensus ex
loci cir-
cunstantijs
probatur.

Probatur porro literalis eorũ sensus expressã necessitas ex varijs loci circumstantijs. Primum à persona loquentis, tum quia Deus est, tum quia quod hĩc se dare dicit, antea se daturum promisit

1. Ioan. 6. Secundo à tempore quo loquitur, videlicet
2. cet instante morte, & volens omnibus figuris finem imponere. Tertio à personis audientium, qui nõ de turbis sed soli Apostoli erant, quibus Christus absque parabolis loqui solebat. Quarto à ratione Sacramenti quod hĩc instituitur; cuius verba sacramentalia propriẽ & perspicue efferri debent, non obscure & figuratiuẽ.

Sed alia adhuc causa cur iuxta literã hæc verba intelligi debeant, hæc vna imprimis esse potest, quod vbi primum litera deseritur, & tropus quaritur, infinitæ & absurdissimæ opiniones gignuntur, & singulorum hæreticorum superbis ingenijs, quasi tortoribus & eculeis, Christi verba subijciuntur. Quod ita hodie accidisse breuiter

Varia tortura verborum Christi.

1. hoc loco commemorabimus. Primus Carolstadius ausus est dicere Christum dicendo, *Hoc est corpus meum*, digito suo ad pectus ostenso seipsum demon-

mon-

monstrasse discumbentē, vt illud, *Hoc est*, significet, *Hic sedet corpus meum* quod pro vobis tradetur. Refert Sleidanus com. lib. 5. & Musculus in locis com. Cap. de Cæna Domini. Eum sequutus 2. Zvvinglius, verbum, *est*, exponit *significat*. Tom. 2. com. de vera & falsa relig. cap. de Eucharistia. Mox Oecolampadius, relictis in suo sensu verbis illis, *Hoc est*, ait *corpus* pro corporis figura accipiendum. Alij sic hæc verba contorquent: *Accipite & comedite corpus meum. Quod pro vobis tradetur, est hoc.* Sic prima Christi verba in vltimum locum transponunt. Refert Lutherus in defensione verborum Cæna. Alij rursus in hunc modum inuertunt: Corpus meum quod pro vobis dabitur, in ordine rerum spiritualiū est hoc. Refert Muscul. in locis com. in cap. de Cæna Domini num. 2. Rursus idem Svvinglius in his verbis, *Hoc est corpus meum*, affirmat nomine corporis passionem & mortem in corpore suscipiendam intelligi oportere. Sed alio rursus in loco, corpus Christi vocari vult, memoriam & recordationem immolati corporis eius. Denique alibi, non aliud esse quam diuinam quandam & verè modestam pænegyrii populi fidelis vt Deo gratias agant. Hæc de illo VVestphalus in Apologia Cōfess. de Cæna Domini. Verum alio adhuc loco idem Svvinglius, quod Paulus dicit, *Panis quem frangimus, nonne communicatio corporis Christi est*, ait de corpore Christi quod est Ecclesia, intelligendū esse. Tom. 2. ad Matth. Rutlingium. Ioānes à Lasco, *Hoc est corpus meum*, exponit: Hæc forma seu actio Cænae est corpus meum seu participatio eius per fidem. Refert VVestphalus loco citato. Post hos omnes Sacramētarios Calvinus nō simplicem hinc figuram aut signum ponit, quod esse potest sine te

Y 5 signata,

Caluini
sententia
propria
mox te-
futanda.

signata, sed meronymiam statuit, hoc inodo: *Hic est corpus meum*; id est, sub symbolo panis continetur corpus Christi: sed ita continetur, vt quantum cælum distat à terra, tantum corpus Christi distet à pane vel à Cæna: contineri tamen, quia manducantes hunc panem, per fidem in cælum conscendimus, & inde ad nos deducimus, non ipsum Christi corpus, sed quandam eius vim viuificam, qua animæ nostræ pascuntur. Cuius singulari dementiam mox specialiter refutabimus.

Luthera-
norum
varia sen-
rentia.

Interea Lutherani, qui veritatem corporis Christi cum pane subsistere volunt, multos absurdos sensus confingunt. Primum ipsum panem esse corpus Christi, vbi res naturæ disparatæ de se inuicem prædicantur; deinde sub pane esse corpus Christi, quod non nisi in figuram resoluitur; mox cum pane esse corpus Christi, vbi vñionem coguntur fingere quasi hypostaticam inter panem & corpus Christi; tandem in pane sic esse corpus Christi sicut in alijs omnibus rebus est per omnipotentiam & diuinitatem suam, quæ Vbiquitarianorū propria infania est. Ita relicto proprio & literaliter verborum Christi sensu, tam varias & repugnantes expositiones exca hominū & temeraria ingenia pepererunt, idque vsque ad numerum 84. vt sigillatim recenset Claud. de Sainctes Repetit. i. c. vltimo.

28. *Hic est sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.*

HAEC sacratissima verba diligenter expensa & bene intellecta, ad omnes veritatis Eucharisticæ hostes penitus fugandos atque fundendos sola sufficiunt. Dicit Christus de porrecto calice, id est, de vino in calice,

non